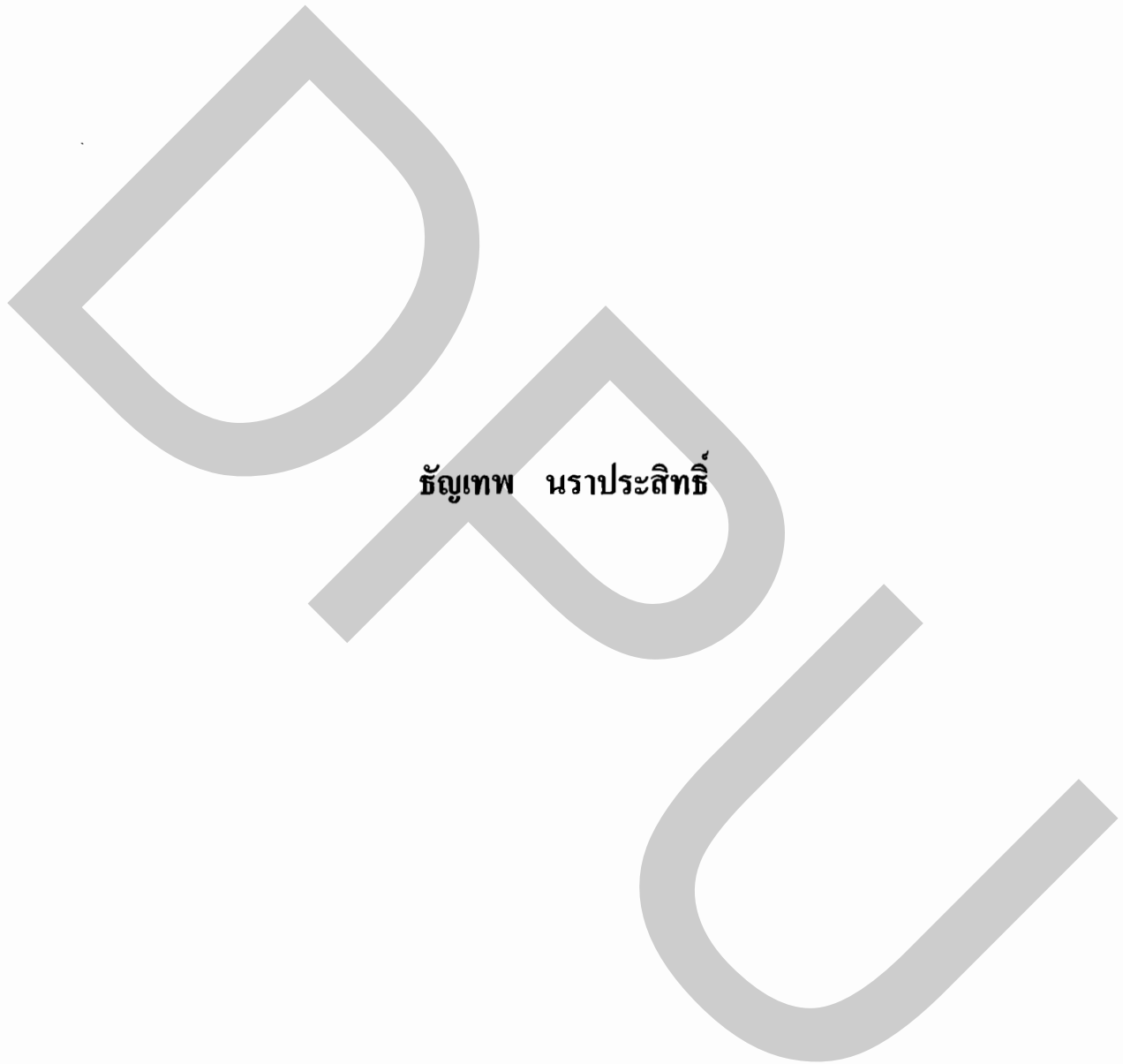

สภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยม
ประชาชนิเวณศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณทิตร
สาขาวิชาการจัดการการศีกษา บัณทิตรวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณทิตร

พ.ศ. 2552

**State and Problems According to School – Based Management of
Mathayom Prachaniwet School under the Office of Jatujak
District in Bangkok Metropolitan Administration**

THUNYATEAP NARAPRASIT

**A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Education management
Graduate School, Dhurakij Pundit University**

2009

เลขทะเบียน.....	0214916
วันลงทะเบียน.....	- 3 ก.พ., 2554
เลขเรียกหนังสือ.....	371.2
	ธ469ค
	[2552]
	21

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์โชติ เข้มแสง อาจารย์ที่
ปริกษาสารนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการ
จัดการการศึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจ
แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับงานวิจัย ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ
โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นางจิระพันธ์ นามชวัด ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมประษานิเวศน์
นางกนกภรณ์ มีผลกิจ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมประษานิเวศน์ และนางธารีรัตน์ ยิ่งยง
หัวหน้าฝ่ายวิจัยและพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมประษานิเวศน์ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือใน
การดำเนินการวิจัยจนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณะครูโรงเรียนมัธยมประษานิเวศน์ นักศึกษาปริญญาโทรุ่นพี่ รุ่นน้อง
และเพื่อนๆ สาขาการจัดการการศึกษาทุกคนที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ให้ความช่วยเหลือใน
การวิจัยคุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณพระศรี
รัตนตรัย คุณบิดา – มารดา คุณครู – อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธัญเทพ นราประสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	7
2.2 แนวทางสู่การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	12
2.3 ภารกิจด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	19
3 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	23
ขั้นตอนในการทำวิจัย.....	23
3.1 ประชากร.....	24
3.2 เครื่องมือ.....	24
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
4 ผลการศึกษา.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	26
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	28
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	37
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	41
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	42
5.2 อภิปรายผล.....	45
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	46
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก.....	53
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ.....	54
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
ประวัติผู้เขียน.....	69

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	26
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	28
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านวิชาการ.....	29
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านงบประมาณ....	31
4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานบุคคล.....	33
4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานทั่วไป.....	35
4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านวิชาการ.....	37
4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านงบประมาณ....	38
4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานบุคคล.....	39
4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานทั่วไป.....	40

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 ทฤษฎีการดำเนินงานในเชิงผสมผสานระหว่างแบบควบคุม 8
และแบบปล่อยเสรี

ชื่อเรื่องสารนิพนธ์	สภาพและปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยม ประชาชนิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้เขียน	รัชเทพ นราประสิทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์โชติ แยมแสง
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาชนิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนที่รับผิดชอบด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. ผลการศึกษาสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 6 ปี

2. ผลการศึกษาสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาชนิเวศน์ ด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและอนุมัติหลักสูตรของสถานศึกษา มากที่สุด ด้านงบประมาณ สถานศึกษามีอิสระในการใช้จ่ายได้ต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มากที่สุด ด้านบริหารงานบุคคล สถานศึกษามีการจัดระบบสวัสดิการแก่บุคลากรในสถานศึกษา มากที่สุด ด้านบริหารงานทั่วไป การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากที่สุด

3. ผลการศึกษาปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาชนิเวศน์ พบว่า ด้านวิชาการ บุคลากรขาดทักษะการผลิต การใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากที่สุด ด้านงบประมาณ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) มากที่สุด ด้านบริหารงานบุคคล บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการพัฒนางาน มากที่สุด ด้านบริหารทั่วไป พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีเวลาให้กับสถานศึกษาเพียงพอ มากที่สุด

Title State and Problems According to School-Based Management of Mathayom Prachaniwet School under the Office of Jatujak District in Bangkok Metropolitan

Author/by Thunyateap Naraprasit

Advisor Arjarn Choti Yamsaeng

Major Education Management

Academic year 2009

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate state and problems according to school-based management of Mathayom Prachaniwet School under the Office of Jatujak District in Bangkok Metropolitan. The samples were selected from 59 of administrator and teachers responsible for managing academic, budget, human resource and general management. The 5-scaled questionnaire was used to collect data. The obtained data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation.

1. It was found from general information that most of the questionnaires were from female teachers between 31-40 years of ages with bachelor degree and less than 6 years of experiences of teaching.
2. It was found from the state according to school-based management that the committee agreed and approved the School curricula the highest for academic. For budget, the School could independently spend its own income to develop the management quality the most. For human resource, the School provided its own welfare for the staff the most. For general management, the meetings were provided for the basic school committee the most.
3. It was found from studying the problems according to school-based management that the staff lacked skills of producing and using learning-teaching media for student-centered instruction the most. For budget, the staff lacked of knowledge and understanding Performance-Based Budgeting (PBB) the most. For human resource, the staff lacked of self-spirit and encouragement to develop their tasks the most. For general management, the School committee sacrificed insufficient time for the school the most.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 ได้บัญญัติ ให้กระทรวง กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่ โดยตรง และมาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ และให้มี คณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานจะมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ร่วมกับตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทน องค์กรชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าไปมีบทบาทใน คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความอิสระคล่องตัว เกิดประสิทธิภาพ ให้ชุมชนมี ส่วนร่วมและเป็นการรองรับการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับการบริหาร โรงเรียนเป็นฐานอันจะก่อให้เกิดโรงเรียนคุณภาพในอนาคต (กฤษณ์เทพ อุปจันทร์ 2542: 32)

ในช่วงทศวรรษ ค.ศ. 1960 -1970 ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคของโลกได้พยายามนำ นวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาเปลี่ยนแปลงการดำเนินการจัดการศึกษา แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเป็น ที่น่าพอใจ ในปี ค.ศ. 1980 องค์กรภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจเริ่มประสบผลสำเร็จจากการ บริหารแนวใหม่ ทำให้หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีความเชื่อว่าสามารถนำแนว ทางการบริหารแนวใหม่ขององค์กรภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพ การศึกษา โดยแทนที่จะเน้นการปรับปรุงห้องเรียน แต่ก้าวกระโดดเข้าไปสู่ระดับองค์กร สถานศึกษาคือปฏิรูประบบ โครงสร้าง สร้างรูปแบบการบริหารภายในสถานศึกษาส่งเสริม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในสถานศึกษาด้วยกันปรับปรุงภาวะผู้นำ ใช้หลักการแนวคิดใน การบริหารงานเองเน้นความเป็นอิสระในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา มุ่งเน้นแนวคิดในการ บริหารงานเอง มุ่งเน้นแนวคิดการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษาให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมงานดังกล่าวนี้เรียกว่า การบริหาร โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ต่อมาได้กลายเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่

นำมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษาในส่วนต่างๆ แทนการบริหารที่สั่งการมาจากต้นสังกัด (อุทัย บุญประเสริฐ 2543 : 9) การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) เป็นแนวทางหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา โดยการกระจายอำนาจจัดการศึกษาไปยังโรงเรียน ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมทางการบริหารรูปแบบหนึ่ง ที่มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยทดลอง ได้ผลเป็นที่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกล่าวคือ เป็นการบริหารที่ยึดหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ในด้านบุคลากร งบประมาณและหลักสูตร เป็นองค์ประกอบในการพัฒนาการบริหารและจัดการในสถานศึกษาโดยมุ่งให้เกิดความเป็นอิสระ (Autonomy) การตัดสินใจร่วมกัน (Participatory Decision - Making) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของความรับผิดชอบ (Responsibility) และสามารถตรวจสอบ (Accountability) จากส่วนกลางได้ (กฤษณ์เทพ อุปจันทร์ 2542 : 55)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสเปลี่ยนแปลงของโลกอุตสาหกรรมและโลกธุรกิจที่ประสบความสำเร็จจากหลักการบริหารจัดการกลยุทธ์ในการดำเนินการ ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถสร้างกำไรและความพึงพอใจแก่ลูกค้าและผู้เกี่ยวข้อง โดยยึดหลักจากทฤษฎีการดำเนินงานในเชิงผสมผสานระหว่างแบบควบคุมและแบบปล่อยเสรี (Tight-loose Coupling Theory) โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินงานโดยเอกเทศภายในกรอบความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มุ่งเน้นถึงการกำหนดกรอบความรับผิดชอบและคุณภาพตลอดจนการกำหนดการบริหารสถานศึกษาในแนวใหม่แต่ให้สถานศึกษาจัดการพัฒนาการดำเนินงานด้วยตนเองเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศไทยกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจการศึกษา และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง โดยกำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไปไปยังเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาให้มากที่สุด การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะเปลี่ยนวิถีชีวิตการปฏิบัติงานในโรงเรียนทำให้ชีวิตการเรียนรู้ของนักเรียนมีคุณค่าและมีความหมาย ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อสังคมประเทศชาติบ้านเมืองของเรา เป็นการเปิดโอกาสพัฒนาครู – อาจารย์ นักเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจในเรื่องสำคัญของโรงเรียนเป็นการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ ความผูกพัน ความรู้สึกเป็นเจ้าของเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันสร้างความเข้มแข็ง ความสำเร็จในการพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนสร้างสัมพันธ์การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเป็นของตนเอง ในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดไป

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครแบ่งเป็น 50 เขต จำนวน 437 โรงเรียน ซึ่งเปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาโรงเรียนตอนปลาย (สำนักงานการศึกษา 2547: 5)

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นฐานรองรับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2550 ซึ่งว่าเจตนาทั้งทางกฎหมายและนโยบายจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องขึ้นอยู่กับสถานศึกษาที่ปฏิบัติ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครในการนำรูปแบบผลการวิจัยมาใช้ในการวางแผนและวางนโยบายให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาชาติ ทั้งยังสามารถเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนในเขตต่าง ๆ ของ กรุงเทพมหานคร ในการนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนอันจะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย คือ ผลการวิจัยเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป นำไปใช้สำหรับดำเนินงานและแก้ปัญหาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ศึกษามุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประสาธน์เวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ แบ่งเป็น

- 1.1 ด้านวิชาการ
- 1.2 ด้านงบประมาณ
- 1.3 ด้านบริหารงานบุคคล
- 1.4 การบริหารงานทั่วไป

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ภูมิปฏิบัติการสอนที่รับผิดชอบด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนมัธยมประสาธน์เวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 59 คน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การจัดการ พัฒนาและปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียน (บางโรงเรียนอาจมีตัวแทนนักเรียนเป็นกรรมการด้วย) ได้มีอำนาจในการจัดการบริหาร การจัดการศึกษาโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากรและวิชาการ ให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วมให้โรงเรียนบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีอิสระ รับผิดชอบ และมีความคล่องตัว ด้วยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ วิชาการ งบประมาณ บริหารบุคลากร และบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุดหรือการบริหารงานที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาอาชีพดำรงตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดแผนการเรียน การจัดทำตารางการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน งานส่งเสริมการสอน การพัฒนาครูด้านวิชาการ งานนิเทศการศึกษา งานห้องสมุด สื่อการเรียนการ

สอน งานประชุมอบรมทางวิชาการ การวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การประมาณการค่าใช้จ่าย และทรัพยากรที่ระบุออกมาเป็นตัวเลขเพื่อการดำเนินงานตามโครงการควบคุม การใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงานโครงการกิจกรรมที่กำหนด ภายในระยะเวลาหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การจัดการทำและเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงิน การระดมทรัพยากร การลงทุน เพื่อการศึกษา การบริหารเงิน การบริหารการบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ทั้งนี้ ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการที่กฎหมายกำหนด จัดทำแผนงาน การจัดระบบข้อมูลรายงานขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานต่อเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานบุคคล หมายถึง การจัดการ โครงสร้างการบริหารบุคลากรให้เป็นระบบ การปฐมนิเทศการปฏิบัติตามระเบียบการปฏิบัติงานในโรงเรียน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคนให้ชัดเจน การมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของบุคลากร การควบคุม กำกับติดตามและนิเทศ บุคลากรให้ปฏิบัติงานเต็มความสามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร การดูแลและดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการของบุคลากรที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาในด้านการวางแผนอัตรากำลัง กำหนดตำแหน่ง สรรหา บรรจุ แต่งตั้ง เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการรักษาวินัย รักษาระเบียบตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้เรียนเป็นสำคัญ

การบริหารทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวกับเอกสารต่างๆ ของโรงเรียนที่จำเป็นต้องปฏิบัติทั้งที่เป็นงานภายในและงานติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เป็นงานเกี่ยวกับการจัดเตรียม หรือสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริม ประสานงานอำนวยความสะดวกในการบริหารให้งานหลักของโรงเรียนบริหารจัดการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาถึงสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาชนเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อและตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน

- 1.1 ความหมายของการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน
- 1.2 หลักการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน
- 1.3 หลักการกระจายอำนาจ
- 1.4 หลักการมีส่วนร่วม
- 1.5 หลักการบริหารตนเอง
- 1.6 หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

2. แนวทางสู่การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน

- 2.1 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบรวมศูนย์อำนาจ
- 2.2 แนวคิดทางการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 2.3 รูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน
- 2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน

3. ภารกิจด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

- 3.1 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา
- 3.2 บทบาทหน้าที่การบริหารงานวิชาการ
- 3.3 บทบาทหน้าที่ด้านบริหารบุคคล
- 3.4 บทบาทหน้าที่การบริหารงานงบประมาณ
- 3.5 บทบาทหน้าที่การบริหารงานทั่วไป

2.1 แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2.1.1 ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

บุญมี เณรยอด (2544: 1-2) กล่าวว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึงการบริหารและจัดการศึกษาที่หน่วยปฏิบัติ โดยมีสถานศึกษาเป็นฐานหรือองค์กรหลักในการจัดการศึกษา ซึ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและการบริหารทั่วไป ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษา (School Board) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนนักเรียนและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปโดยมีส่วนร่วมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

อุทัย บุญประเสริฐ (2545 : 14) ระบุว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจควบคุมจากส่วนกลางไปยังชุมชนและสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และในบางสถานศึกษามีตัวแทนนักเรียนเป็นกรรมการอีกด้วย ได้มีอำนาจควบคุมสิ่งที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษา การที่ผู้มีส่วนได้เสียในระดับสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบริหารจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษามากขึ้น และทำให้ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษานั้นเป็นที่ยอมรับได้มากขึ้น

กรมสามัญศึกษา (2544 ก :75) ได้ให้ความหมายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานคือ แนวคิดทางการบริหารและการจัดการศึกษาที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารวิชาการ งบประมาณ และการบริหารทั่วไป ภายใต้กฎหมายกำหนด

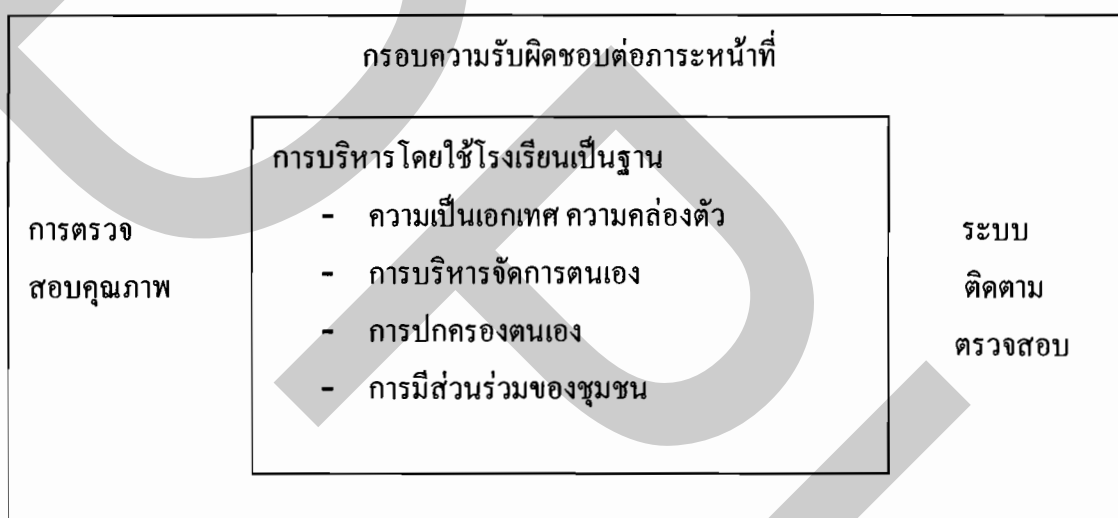
อุทัย บุญประเสริฐ (2545 : 189-190) สรุปหลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)
2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement)
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People)
4. หลักการบริหารตนเอง (Self - Management)
5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance)

2.1.2 หลักการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ตามความเป็นจริงแล้วเป็นความคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกอุตสาหกรรมและโลกธุรกิจที่ประสบความสำเร็จจากหลักการบริหารจัดการ ตลอดจนกลยุทธ์ในการดำเนินการ จนทำให้องค์กร

มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานสามารถสร้างกำไรและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและผู้เกี่ยวข้อง โดยยึดหลักจากทฤษฎีการดำเนินงานในเชิงผสมผสานระหว่างแบบควบคุมและแบบปล่อยเสรี (Tight – loose Coupling Theory) โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินงาน โดยเอกเทศภายในกรอบความรับผิดชอบอย่างชัดเจนในการดำเนินงานตามทฤษฎีนี้ จะมุ่งเน้นถึงการกำหนดกรอบความรับผิดชอบและคุณภาพ ตลอดจนการกำหนดการบริหารสถานศึกษาในแนวใหม่ แต่ปล่อยให้สถานศึกษาจัดการพัฒนาในการดำเนินงานด้วยตนเองเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวัง การประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชนตามภาพประกอบ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544 : 23)

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีการดำเนินงานในเชิงผสมผสานระหว่างแบบควบคุมและแบบปล่อยเสรี

จากหลักการและทฤษฎีมีความสอดคล้องกับหลักการของ วิจารณ์ พานิช (2547:7-8) ที่กล่าวถึงหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังต่อไปนี้

1. มีปณิธานความมุ่งมั่นภาพรวมกำหนดโดยส่วนกลาง
2. สถานศึกษากำหนดปณิธานความมุ่งมั่นรายละเอียดของตนเอง
3. อิสระในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในสิ่งต่อไปนี้
 - 3.1 การบริหารงานทั่วไป
 - 3.2 การบริหารงานบุคคล
 - 3.3 การบริหารทรัพยากร
4. มีระบบประเมินภายนอก

กล่าวคือการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่แท้ หมายความว่าต้องมีกำหนด เป้าหมายหรือความมุ่งมั่น (Purpose) ของระบบการศึกษาในภาพรวมและของสถานศึกษาใน ระดับประเทศส่วนกลางเป็นผู้กำหนดเป้าหมายระดับชาติหรือภาพรวมของประเทศ จากการกล่าว ที่ว่าการรวบอำนาจไว้ยังส่วนกลาง (Centralization or Top - Down) เป็นสิ่งไม่เหมาะสม ยังคงมี บางส่วนแต่ต้องน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น ดังนั้นเป้าหมายในภาพรวมต้องเป็นการรวมอำนาจแต่ควรจะเป็น แบบรวมอำนาจ (Centralization) แบบมีส่วนร่วมในระดับสถานศึกษาสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด รายละเอียดต่างๆ ของสถานศึกษาเอง รวมทั้งความมุ่งมั่นและเป้าหมายของแต่ละสถานศึกษาซึ่งไม่ จำเป็นต้องเหมือนกันในแต่ละสถานศึกษา

2.1.3 หลักการกระจายอำนาจ

ความหมายของอำนาจ มีความหมายในสองลักษณะคือ อำนาจในลักษณะของอำนาจใน หน้าที่ (Authority) หมายถึง สิทธิ (Right) ความชอบธรรมที่จะทำบางสิ่งบางอย่าง ส่วนในลักษณะที่ สองคืออำนาจ(Power) ของความสามารถ (Ability) ที่จะทำสิ่งนั้นๆ ได้โดยทั้งสองอย่างมีความ เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ ผู้บริหารบางคนหรือบางหน่วยงานจะมีอำนาจ (Right) ที่จะกระทำบางสิ่ง บางอย่างได้ แต่เขาอาจจะขาดอำนาจ (Ability) ที่จะทำสิ่งนั้นๆ ได้ ในทางกลับกันบางคนหรือบาง หน่วยงานมีอำนาจ (Power) ที่เป็นความสามารถที่จะกระทำในบางสิ่งบางอย่างได้แต่อาจจะไม่มีอำ นานในสิทธิ (Policy) ซึ่งกำหนดให้เป็นผู้กำบังเหียนของสำนักงาน (Holder of Office) สำนักงานใด สำนักงานหนึ่ง เพื่อที่จะได้ใช้อำนาจในการตัดสินใจ (Power to Decide or Command) อำนาจนี้ มักจะใช้กับผู้ได้บังคับบัญชา (Seniority)

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจหมายถึง การทำให้ส่วนล่างของหน่วยงานมี ความสำคัญมากขึ้นในเรื่องของการตัดสินใจโดยการได้รับมอบอำนาจลดการควบคุมจากส่วนบน

ในส่วนการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาการ กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาที่สำคัญต้องกระจายให้ถึงสถานศึกษา เพราะกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ที่สถานศึกษา ประเด็นสำคัญของการกระจายอำนาจ นั้นได้แก่อำนาจในการตัดสินใจที่มีขึ้นในหน่วยงานระดับล่าง คือสถานศึกษาถ้าสถานศึกษาและ หน่วยงานระดับล่างมีอำนาจมากขึ้นเท่าใด มีหน้าที่ในการตัดสินใจด้านต่างๆก็แสดงถึงภาวะการณ กระจายอำนาจมีมากขึ้นเท่านั้น

2.1.4 หลักการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญที่จะ ทำให้การปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและชุมชนเข้ามามีบทบาทบริหารจัดการ

การศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและตอบสนองความต้องการของชุมชนตามหลักการมีส่วนร่วม โดยมีผู้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540:12) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนตัดสินใจในกิจการใดๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชน

กรมสามัญศึกษา (2544 ก: 21) ได้ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) มาใช้ในการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ประเด็นสำคัญของการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประกอบด้วย

1. บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับท้องถิ่น ประกอบด้วยบุคลากรทางการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียน บุคคลดังกล่าวคือ ผู้มีส่วนได้เสีย
2. ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 การบริหารตนเองในด้านวิชาการ
 - 2.2 การบริหารงบประมาณแบบมุ่งผลงาน
 - 2.3 การบริหารงานด้านบุคลากร
 - 2.4 การบริหารงานทั่วไป
3. รูปแบบของการมีส่วนร่วม งานในแต่ละด้านมีแผนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในระบบวงจรคุณภาพ (P D C A - Cycle) ประกอบด้วย
 - 3.1 การวางแผน (Plan)
 - 3.2 การปฏิบัติ (Do)
 - 3.3 การกำกับตรวจสอบ (Check)
 - 3.4 การพัฒนาปรับปรุง (Action)
4. ลักษณะการมีส่วนร่วม
 - 4.1 การประชุม
 - 4.2 การแสดงความคิดเห็น
 - 4.3 การเสนอปัญหา
 - 4.4 การกำหนดความต้องการ
 - 4.5 การตัดสินใจ
 - 4.6 การดำเนินการ
 - 4.7 การรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

4.8 การควบคุมและตรวจสอบ

4.9 การแก้ไขปัญหา

กล่าวโดยสรุป รูปแบบของการมีส่วนร่วมควรจะมีลักษณะประสมประสานในแนวความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดคุณภาพ โดยมีความรับผิดชอบเป็นสิ่งกำกับคือ การคิดริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการวางแผน ดำเนินการปฏิบัติตามแผนงาน การประเมินผล ร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.5 หลักการบริหารตนเอง

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 39 และ 40 รวมทั้งมาตราอื่นๆ ได้ระบุให้เกิดการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป จึงเป็นกรอบความคิดที่สถานศึกษาพึงรับมาเป็นแนวคิดให้เกิดการบริหารจัดการด้วยตนเองครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีความเชื่อว่า วิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี การที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ปล่อยให้สถานศึกษามีระบบการบริหารด้วยตนเองโดยให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายด้วยวิธีการที่แตกต่างแล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของสถานศึกษา ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมตามรายงานวิจัยของอุทัย บุญประเสริฐ (2542 :3)

หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับเสาวนิต ชัยมุขลิก (2544 : 24) ที่ว่าหลักของความเสมอภาคในการไปสู่เป้าหมายสุดท้าย จึงสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการพัฒนาและดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ตลอดจนมาตรการเฉพาะตนเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เปิดโอกาสให้สถานศึกษาตัดสินใจเลือกใช้วิธีที่จะเดินไปสู่เป้าหมายหลายวิธี โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดระบบการบริหารตนเองได้ภายใต้โครงสร้างและนโยบายหลัก แต่มีอิสระในการคิดริเริ่มพัฒนางานในความรับผิดชอบได้อย่างเต็มศักยภาพทั้งในการพัฒนาการเรียน กำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นระบบโครงสร้างขององค์กรการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจึงมีความจำเป็นที่จะไม่ให้อัตนองการทำงานที่ซับซ้อน เพราะมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อให้สมาชิกของสถานศึกษามีส่วนร่วมกว้างขวางขึ้นและปฏิบัติงานอย่างเต็มที่สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดระบบโครงสร้างที่ชัดเจน กำหนดบทบาทความรับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยยึดนโยบายและเป้าหมายความสำเร็จของตนเองคือ การที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพการศึกษา จากนั้นสถานศึกษาจะต้องดำเนินการกิจดังต่อไปนี้

1. กำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาด้วยตนเอง
2. กำหนดวิธีการดำเนินงานด้วยตนเอง
3. กำหนดหลักการรวมทั้งเกณฑ์ในการระดมทรัพยากรด้วยตนเอง
4. บริหารงบประมาณและทรัพยากรของตัวเองด้วยตัวเอง
5. กำหนดวิธีการประเมินตนเอง

การดำเนินการให้สถานศึกษาชี้แจงหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริมสนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัดและให้สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุปหลักการบริหารตนเองของสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการตามกระบวนการบริหารแต่ดำเนินการ โดยสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาได้มีอิสระในการคิดเองทำเอง แก้ปัญหาเอง สร้างแรงจูงใจและประเมินผลการดำเนินงานด้วยตนเอง

2.1.6 หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้

ความพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ หรือการแสดงความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาที่บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ต้องมีความพร้อมที่จะให้ผู้มีอำนาจอื่นที่กำหนดไว้ตลอดจนสาธารณชน ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงานบริหารตนเอง โดยเฉพาะในด้านผลสัมฤทธิ์และความสำเร็จในด้านอื่นของนักเรียนและการจัดการด้านการเงิน มีการประเมินภายในและการประเมินเพื่อตรวจสอบจากภายนอกอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ การประเมินจะวัดผลงานภายในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ชัดเจนและการประเมินจะต้องไม่ทำลายลักษณะเฉพาะของสถานศึกษา มีการรายงานผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 186) กล่าวคือเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ ความเป็นอิสระแต่มีกติกาเงื่อนไขหรือข้อตกลง และเงื่อนไขที่สำคัญคือต้องมีการตรวจสอบจากภายนอก

2.2 แนวทางสู่การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2.2.1 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบรวมศูนย์อำนาจ

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างมากมายทั่วไปในสังคมไทยและในส่วนของสังคมโลก มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการเมือง การปกครอง การบริหารจัดการในด้านต่างๆ ได้นำไปสู่การผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระดับองค์กรระดับต่างๆ รวมถึงองค์กรทางการศึกษา ได้มีความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการบริหารการศึกษาจากการรวมอำนาจจาก

ส่วนกลางให้กระจายอำนาจไปสู่หน่วยปฏิบัติดังจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนโยบายกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไว้ชัดเจน แต่พบว่าไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาของชาติตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้วิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม ของประเทศไทยในขณะนั้นมี 8 ประการเช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ 2536 : 7-10) ดังต่อไปนี้

1. การรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ทำให้มีการกระจายอำนาจทั้งในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปสู่ระดับสถานศึกษาน้อย ทำให้เกิดความล่าช้าในการบริหารจัดการ
2. การขาดการมีส่วนร่วมของครู – อาจารย์ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารและจัดการศึกษา
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาต่างๆ
4. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรคือกระบวนการจัดการเรียนการสอน ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนซึ่งมีหลายหลายได้ การวัดและประเมินผลเน้นที่การวัดความรู้ ความจำมากกว่าการวัดความรู้ ความสามารถที่เกิดจากการปฏิบัติจริง
5. ปัญหาเกี่ยวกับครู และบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังขาดความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนขาดจิตสำนึกและวิญญูณของความเป็นครู
6. ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาทั้งนี้เพราะปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่
7. ความเข้าใจผิดในบทบาทหน้าที่การจัดการศึกษา ที่เคยให้ความสำคัญกับสถานศึกษามากกว่าผู้ปกครองที่มีประสิทธิภาพ
8. ปัญหาการขาดระบบการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2542 ถือเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ซึ่งได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการทั่วไปหลายประการ โดยในการจัดการศึกษานั้นได้กำหนดให้ยึดหลักตามความในมาตรา 8,9,39 และ 40 (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 6-26) คือให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทางด้าน

วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ

ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 2542 : 51 - 52) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ ในการจัดระบบการบริการสาธารณะไว้ในมาตรา 6,17 และ18 คือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดและ กรุงเทพมหานคร มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของ ประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดการจัดการศึกษาและกิจการอื่นๆ

จากบริบทและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มุ่งสู่การบริหารจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้มีการริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ได้รับการ สนับสนุนจากชุมชนจากสังคม ให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ ได้ ดังนั้นการบริหารและการจัดการศึกษาในประเทศไทยจึงมีแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระจาย อำนาจการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือร่วมงานระดับปฏิบัติ มีอำนาจตัดสินใจและ สนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปแบบของคณะกรรมการขององค์กร ทางการศึกษาระดับต่างๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ทรัพยากรบุคคลของ ชาติมีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีความรู้ มีสติปัญญาและคุณธรรม รวมทั้งการอยู่ ร่วมกันผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป จึงทำให้รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการตัดสินใจดำเนินการ ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 1) มีการกำหนดนโยบายที่มุ่งปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นเลิศด้วยวิธีการสร้างบุคคล องค์กรและสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียน จะต้องมียุทธศาสตร์พื้นฐานที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มี ความสามารถในการคิด แสวงหาความรู้มีความสามารถในด้านวิชาการและวิชาชีพมีความ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสียสละอดทน ไม่เห็นแก่ตัว มีความเป็นประชาธิปไตย รักชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นต้น

ในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางการดำเนินงาน 4 ด้านคือ

1. การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
4. การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา

2.2.2 แนวคิดทางการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ผลการกำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และการกำหนดนโยบายตลอดจนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว สำหรับใน ส่วนของการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา โดยมุ่งเน้นในเรื่องของการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาจากครอบครัว ชุมชนตลอดจนผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย จากหลักการดังกล่าวสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงใช้นวัตกรรม การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 เป็นต้นมา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างแท้จริงที่สอดคล้องกับคำกล่าวของไพฑูรย์ สินลา รัตน์ (2543 : คำนำ) ที่ว่าในการบริหารจัดการเป็นเรื่องสำคัญอย่างมากควรที่จะบริหารจัดการตาม แนวคิดใหม่คือก้าวกระโดดจากพัฒนาการเรียนการสอนไปสู่การพัฒนาการบริหารจัดการตาม แหกัถนวัตกรรมการสมัยใหม่ ตามแนวทางสู่การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมสามัญศึกษา 2544 : 24 -59 และอุทัย บุญประเสริฐ 2545 : 9-10)

1. อำนาจการบริหารจัดการที่กระทำโดยส่วนกลาง (Central Office) จะต้องกระจายให้ สถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาทั้งนี้เพราะ

1.1 คุณภาพของการบริหารจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ จะบรรลุ ได้ก็โดยอาศัยการตัดสินใจของผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เป็นบุคคลที่มีความรู้ดีที่สุดเกี่ยวกับสถานศึกษาและ ผู้เรียน

1.2 การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้อง มีความยืดหยุ่นและมีความรับผิดชอบมากขึ้น

1.3 การบริหารจัดการจากระดับสูง (Top Level) ไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้

1.4 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากคณะบุคคลหลายฝ่ายจะมีผลดีกว่าทั้งใน ด้านความรับผิดชอบ ความเป็นเจ้าของ ความมุ่งมั่นและบังเกิดขวัญกำลังใจ

1.5 การจัดการศึกษาแบบรวมศูนย์อำนาจโดยรัฐนั้น ไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนในชุมชนแต่ละท้องถิ่นได้

2. สังคมทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การศึกษาสำหรับคนทั้งมวล จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อสังคมทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การศึกษาไม่ใช่เรื่องของผู้บริหาร คณะครู อาจารย์ สถานศึกษา หรือกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หรือสังคมทั้งสังคมต้องเป็นไปเพื่อการศึกษา นั่นคือเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) เช่น

2.1 ครอบครัวทุกครอบครัวต้องเป็นสถานบันการเรียนรู้ ครอบครัวเป็นฐานชีวิตของทุกคน ถ้าส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกครอบครัวเป็นฐานของการเรียนรู้ จะทำให้มีฐานของการเรียนรู้ที่ใหญ่มากสำหรับทุกคน

2.2 ชุมชน ชุมชนเข้มแข็งสามารถแก้ปัญหาได้ทุกชนิด ชุมชนจะเข้มแข็งได้เมื่อมีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ต้องส่งเสริมให้ชุมชนมีการเรียนรู้ และให้ชุมชนเป็นทรัพยากรแห่งการเรียนรู้

2.3 ส่วนอื่นๆ ของสังคมควรจะค้นหาและนำมามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น วัด กองทัพ ส่วนราชการทุกกระทรวง รัฐวิสาหกิจภาคธุรกิจและเอกชน สื่อสารมวลชน เป็นต้น แนวคิดดังกล่าวนี้ได้ก่อให้เกิดการปฏิรูปการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยกระบวนการตัดสินใจร่วม (Shared Decision Making)

3. การบริหารจัดการจะต้องสะท้อนถึงความเป็นอิสระเป็นหลักกลางอยู่เสมอ

4. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้นนั้น ต้องปรับกระบวนการและวิธีการทางการศึกษาที่เขย่นอยู่แต่ในเรื่องการเรียนการสอน และการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่อง ๆ ไป สู่การปรับปรุงและพัฒนาในระดับองค์กร และการบริหารของสถานศึกษาทั้งระบบ โดยมีการดำเนินการดังนี้

- การบริหารงบประมาณด้วยตนเอง (Self - Budgeting School)
- การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Curriculum Development)
- การให้คำปรึกษานักเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Student Counseling) เข้ามาใช้

5. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะก่อให้เกิดความรู้ มีอำนาจและนำไปสู่ความรับผิดชอบ เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานรวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น

6. การตรวจสอบและถ่วงดุล การตรวจสอบถือเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานหนึ่งที่ต้องดำเนินการ

7. ทุกคนเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกันทั้งหมด

8. การกระจายอำนาจจะต้องกระจายไปทั่วทั้งสถานศึกษา

9. การกระจายอำนาจจะไม่สามารถดำเนินงานให้สำเร็จได้ถ้าปราศจากแรงจูงใจและแรงสนับสนุนอย่างต่อเนื่องแรงจูงใจและการสนับสนุนที่ใช้ต้องมีความหลากหลายตามสภาพพื้นที่กระจายอำนาจลงไป

10. การปรับปรุงการบริหารระดับสถานศึกษา มีผลอย่างสำคัญต่อความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนมากกว่าการปรับปรุงการบริหารการศึกษาในระดับมลรัฐ และเขตพื้นที่การศึกษา เพราะสถานศึกษามีความใกล้ชิดกับผู้เรียนและชุมชนเป็นอันมาก กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นที่ระดับสถานศึกษานี้เอง

กล่าวโดยสรุป แนวคิดทางการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เกิดจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยเปลี่ยนแปลงระบบและวิธีการบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันทำให้มีผลกระทบต่อบทบาทการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงไป จากการเป็นแหล่งให้ความรู้ไปสู่การเป็นสถานบันพัฒนาทัศนคติและทักษะ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน และเปลี่ยนแปลงจากการเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการไปสู่คุณภาพที่หลากหลายของผู้เรียนและประชาชน การที่จะตอบสนองกับการพัฒนาดังกล่าวสถานศึกษาจะต้องมีอิสระในการตัดสินใจในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตัวเองตามความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย จะต้องมีส่วนร่วมมือบริหาร โดยใช้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแนวทางปฏิรูปการศึกษา ด้วยกระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างต่อเนื่องตลอดมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544

2.2.3 รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

อุทัย บุญประเสริฐ (2545 : 65) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารงานโดยคณะกรรมการสถานศึกษา (School Council) โดยคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจ เกี่ยวกับเรื่องกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา วิชาการ งบประมาณ และบุคลากร ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะประคองด้วยผู้บริหารสถานศึกษาดังแทนครู ตัวแทน

ผู้ปกครอง ตัวแทนจากเขตการศึกษา ตัวแทนจากสหภาพครู และตัวแทนจากนักเรียน จากการศึกษา รูปแบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นมีรูปแบบที่สำคัญอย่างน้อย 4 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก (Administrative Control)
2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control)
3. รูปแบบที่มีชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control)
4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional – Community Control)

2.2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในต่างประเทศ และจากการศึกษา ผลงานของนักวิชาการหลายคนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ ได้พบว่ามีปัญหาสำคัญซึ่งเป็นบทเรียนจากการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้สรุปได้ 6 ประการ (อุทัย บุญประเสริฐ 2545 : 125 -129) คือ

1. เวลาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ทำให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากเวลาทำงานปกติ โดยเฉพาะการประชุมคณะกรรมการและอนุกรรมการต่างๆ การทำงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้นส่งผลให้มีจำนวนบุคลากรลาออกจากงานมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรประเภทครูผู้สอน

2. ความคาดหวัง สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีความกระตือรือร้นในการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ อย่างมากในช่วง 2 ปีแรก แต่ไม่ปรากฏผลสำเร็จดังที่ตั้งเป้าหมายไว้ทำให้เกิดความท้อแท้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะบังเกิดผลสัมฤทธิ์ได้นั้นต้องใช้เวลานานมากคือ ประมาณ 5 ปีขึ้นไป

3. คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษานั้นได้รับมอบหน้าที่และความรับผิดชอบมากมาย แต่บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการยังขาดคุณสมบัติเหมาะสมอยู่มาก เช่น ขาดความรู้เรื่องการบริหารสถานศึกษาสมาชิกในคณะกรรมการสถานศึกษาที่ตั้งขึ้นใหม่ทั้งครู ลูกจ้าง ผู้ปกครอง หรือนักเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเป็นอันมาก ทั้งในด้านการเงิน งบประมาณ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร นโยบายและเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการตัดสินใจในการบริหาร ขาดทักษะกระบวนการกลุ่ม การลดปัญหาความขัดแย้ง การแก้ปัญหาและทักษะอื่น ๆ ขาดความชัดเจนในบทบาท ไม่แน่ใจว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบอยู่นั้นเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือเป็นคณะกรรมการที่มีหน้าที่บริหาร

4. ความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการและการปฏิบัติ กล่าวคือ เรื่องที่ได้รับมอบหมายอำนาจในการตัดสินใจไม่ใช่เรื่องที่ต้องการ เช่น ครูต้องการมีอำนาจตัดสินใจในเรื่อง

หลักสูตรและการเรียนการสอนแต่บางเขตพื้นที่การศึกษาไม่ได้มอบหมายอำนาจให้สถานศึกษาดำเนินการเรื่องนี้อย่างแท้จริง

5. ขาดความมีอิสรภาพในการตัดสินใจใน สถานศึกษาบางแห่งยังคงถูกกำหนดมาจากหน่วยงานส่วนกลาง เช่น รัฐบาล เขตพื้นที่การศึกษา สหภาพครู ให้นำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ประกอบกับการขาดแคลนงบประมาณ ระยะเวลาที่ไม่เพียงพอ การขาดการอบรม ทำให้เกิดปัญหาตั้งแต่เริ่มนำนโยบายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปปฏิบัติ

6. ไม่ได้ให้ความสนใจอย่างจริงจังกับเรื่องที่สำคัญเช่น เรื่องการจัดการเรียนการสอน และผลการเรียนของนักเรียน ส่วนใหญ่จะไปเน้นในเรื่องโครงการพิเศษกิจกรรมพิเศษไม่สนใจในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางใด

2.3 ภารกิจด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.3.1 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

สถานศึกษายุคใหม่มีความหมายครอบคลุมทุกหน่วยงานที่มีอำนาจและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ซึ่งมีได้หมายถึงโรงเรียนเพียงอย่างเดียว แต่ยังหมายถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญของสถานศึกษาว่ามีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยตรง จึงได้กำหนดบทบาทของสถานศึกษายุคใหม่ให้มีความหมายหลากหลายมากยิ่งขึ้นได้แก่

1. จัดการศึกษาหลายรูปแบบและให้มีการเทียบโอนผลการเรียนได้
2. จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
4. จัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา
5. ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน
6. พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ
7. จัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา
8. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.3.2 บทบาทหน้าที่ด้านบริหารวิชาการ

กรอบการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันแบ่งออกเป็นงานใหญ่ ๆ ได้ 2 งานคือ งานหลักได้แก่ งานวิชาการ และงานสนับสนุนได้แก่ งานบุคคล งานกิจการนักเรียนงานธุรการการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการมายังสถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพโดยสถานศึกษามีหน้าที่บริหารวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน

และสถานบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.3.3 บทบาทหน้าที่ด้านบริหารบุคคล

บุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนามีความรู้ความสามารถ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคง มี

กำลังใจและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ด้านบริหารบุคคลดังต่อไปนี้

1. การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง
2. การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
3. การส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ

2.3.4 บทบาทหน้าที่ด้านบริหารงบประมาณ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาในด้านงบประมาณมายังสถานศึกษา และยังกำหนดให้รัฐจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้กับสถานศึกษา ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการ มาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน โดยสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ด้านบริหารงบประมาณดังต่อไปนี้

1. การจัดทำและเสนองบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินการ
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน
6. การบริหารบัญชี
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.3.5 บทบาทหน้าที่ด้านบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการทางการศึกษา ทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความ โปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและ

องค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินงานธุรการ
2. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
4. การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณบุคลากรและบริหารทั่วไป
8. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
9. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
10. การรับนักเรียน
11. การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ
12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
13. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
14. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน

องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
17. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
18. งานบริการสาธารณะ
19. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น ๆ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน และครูปฏิบัติการสอนที่รับผิดชอบงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารงานทั่วไป จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการวิจัยโดยกำหนดเป็นขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนในการทำวิจัย

- 3.1 ประชากร
- 3.2 เครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการทำวิจัย

- ศึกษาทฤษฎี แนวคิด ผลการวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ศึกษาการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน
- นำข้อมูลจากการศึกษาทั้งหมดมาวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน ในการบริหารจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนที่รับผิดชอบด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนมัธยม ประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 59 คน

3.2 เครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจคำตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 สถานสภาพบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต ซึ่งหมายความว่าดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยมาก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจคำตอบ (Checklist)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประสานขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนที่รับผิดชอบด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ โดยผู้วิจัยได้นำส่งและได้ติดตามของรับคืนด้วยตนเอง

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
 2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2
 3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 3
- ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยดำเนินการดังนี้
1. แจกวัสดุประสงค์ในการวิจัยกับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมประชาชนิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร
 2. แจกแบบสอบถามแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนที่รับผิดชอบด้านการศึกษา การงานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป
 3. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อประเมินประสิทธิผลของการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จัดกระทำข้อมูลตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม ก่อนวิเคราะห์ข้อมูล
 2. วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้
4.50 - 5.00	หมายถึง	มีการดำเนินการหรือปฏิบัติงานมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีการดำเนินการหรือปฏิบัติงานมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีการดำเนินการหรือปฏิบัติงานปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีการดำเนินการหรือปฏิบัติงานน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีการดำเนินการหรือปฏิบัติงานน้อยที่สุด
3. ในส่วนของข้อเสนอแนะ ใช้วิธีนำเสนอข้อมูลวิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์เนื้อหา

(Content Analysis) อธิบายโดยความเรียง

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องสภาพและปัญหา การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยม ประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอน จำนวน รวมทั้งสิ้น 59 คน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	25	42.37
หญิง	34	57.63
อายุ		
21 – 30 ปี	19	32.20
31 – 40 ปี	25	42.37
41 – 50 ปี	12	20.35
51 – 60 ปี	3	5.08

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ป.ตรี	47	79.66
ป.โท	11	18.65
สูงกว่า ป.โท	1	1.69
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ	1	1.69
รองผู้อำนวยการ	3	5.09
ครูปฏิบัติการสอน	55	93.22
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 6 ปี	22	37.29
6 – 10 ปี	20	33.90
11 – 15 ปี	2	3.39
16 – 20 ปี	7	11.86
มากกว่า 20 ปี	8	13.56

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 57.63 มีอายุระหว่าง 31- 40 ปีมากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 42.37 รองลงมาคืออายุ 21-30 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 ด้านระดับการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 79.66 รองลงมา คือระดับปริญญาโท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.65 เป็นครูปฏิบัติการสอนมากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 93.22 รองลงมา คือรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.09 ในด้าน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 6 ปี มากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 37.29 รองลงมาคือ 6 – 10 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 59 คน ผลปรากฏตามตารางที่ 4.2 – 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (ภาพรวม)

สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (ภาพรวม)	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
	\bar{X}	SD	
1. ด้านวิชาการ	3.67	0.76	มาก
2. ด้านงบประมาณ	3.43	0.96	ปานกลาง
3. ด้านบริหารงานบุคคล	3.28	1.05	ปานกลาง
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	3.47	0.95	ปานกลาง
รวม	3.46	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 รองลงมาคือ ด้านบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 และด้านบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านวิชาการ

สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน ด้านวิชาการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.52	0.68	มากที่สุด	2
2. คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและอนุมัติ หลักสูตร ของสถานศึกษา	4.83	0.38	มากที่สุด	1
3. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนเป็นประจำทุกปีการศึกษา	3.22	0.78	ปานกลาง	9
4. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ฝ่ายและกลุ่มสาระต่างๆ กำหนดแนวทางและแผนปฏิบัติการในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการด้วยตนเอง	3.93	0.69	มาก	3
5. การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน	3.42	0.87	ปานกลาง	6
6. การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเครือข่าย IT เพื่อการศึกษา	3.28	0.83	ปานกลาง	8
7. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.47	0.68	ปานกลาง	5
8. การส่งเสริมให้บุคลากรดำเนินการวัดผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน	3.62	0.83	มาก	4
9. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	3.10	1.00	ปานกลาง	10
10. การรายงานความก้าวหน้าการเรียนรู้ของผู้เรียนให้คณะกรรมการสถาน ศึกษาและผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.32	0.93	ปานกลาง	7
รวม	3.67	0.76	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยม ประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 รายการที่ดำเนินการมากที่สุดคือ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและอนุมัติ หลักสูตรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 และ รายการที่น้อยที่สุดคือ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านงบประมาณ

สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านงบประมาณ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. การจัดทำระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB : Performance Based Budgeting)	2.92	1.12	ปานกลาง	8
2. การเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณ	2.67	0.88	ปานกลาง	9
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง คณะกรรมการตรวจสอบการจ้างและ คณะกรรมการตรวจสอบรับพัสดุ	3.45	0.91	ปานกลาง	6
4. สถานศึกษารับฟังคำแนะนำของ คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษา	3.07	1.19	ปานกลาง	7
5. สถานศึกษาได้ให้คณะกรรมการสถานศึกษา ระดมเงินและทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัด การศึกษา	3.95	0.59	มาก	3
6. การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้ จ่ายเงินของสถานศึกษา	2.58	1.01	ปานกลาง	10
7. สถานศึกษาเสนอแผนงบประมาณให้ คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ	4.00	0.86	มาก	2
8. การใช้จ่ายงบบำรุงการศึกษา และเงินนอก งบประมาณได้ตามวงเงินทุกประเภท	3.57	1.03	มาก	5
9. สถานศึกษามีอิสระในการใช้รายได้ต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	4.17	1.06	มาก	1
10. การจัดทำรายงานสภาพการเงินของ สถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน	3.88	0.90	มาก	4
รวม	3.43	0.96	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยม ประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ใน ระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 รายการที่ดำเนินการ มากที่สุดคือ สถานศึกษามีอิสระในการใช้จ่ายได้ต่างๆเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06 รองลงมาคือ สถานศึกษาเสนอแผนงบประมาณให้ คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 และ รายการที่น้อยที่สุดคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานบุคคล

สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานบุคคล	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีการวางแผนจัดอัตรากำลังให้ เหมาะสมกับภาระงาน	2.88	1.21	ปานกลาง	9
2. การจัดทำแผนอัตรากำลังบุคลากรของ สถานศึกษาโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา	2.98	0.98	ปานกลาง	8
3. การมอบหมายงาน และภารกิจ โครงการ ต่างๆ ให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างทั่วถึง	3.70	1.27	มาก	2
4. สถานศึกษาใช้ทรัพยากรบุคคลในชุมชน และท้องถิ่น ในการจัดการศึกษา	2.85	1.01	ปานกลาง	10
5. การส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาที่มงาน และเน้นการทำงานเป็นทีม	3.08	0.91	ปานกลาง	6
6. การส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองให้ มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง	3.70	1.31	มาก	3
7. การจัดระบบสวัสดิการแก่บุคลากรใน สถานศึกษา	3.83	0.81	มาก	1
8. ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบ ใน รูปแบบคณะกรรมการด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม	3.07	0.82	ปานกลาง	7
9. การส่งเสริมให้บุคลากรมีการพบปะหรือ ประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ	3.55	1.08	มาก	4
10. สถานศึกษาสร้างเครือข่ายทรัพยากรบุคคล และองค์กรเพื่อการศึกษาได้ตามความต้องการ	3.10	1.07	ปานกลาง	5
รวม	3.28	1.05	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยม ประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05 รายการที่ดำเนินการมากที่สุดคือ การจัดระบบสวัสดิการแก่บุคลากรในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 รองลงมาคือ การมอบหมายงาน และภารกิจ โครงการต่างๆ ให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.27 และรายการที่น้อยที่สุดคือ สถานศึกษาใช้ทรัพยากรบุคคลในชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานทั่วไป

สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานทั่วไป	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรใน สถานศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา	4.12	1.17	มาก	2
2. การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	4.58	0.72	มากที่สุด	1
3. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชน ทราบ	3.58	1.09	มาก	6
4. การดูแลรักษาและพัฒนาอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	4.10	1.07	มาก	3
5. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.72	0.87	มาก	4
6. การดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการ สถานศึกษาในการจัดบริการสารสนเทศแก่ชุมชน	2.55	1.06	ปานกลาง	9
7. สถานศึกษามีและใช้ฐานข้อมูลนักเรียนและ สภาพครอบครัวเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและการ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างมีระบบ	3.30	1.00	ปานกลาง	7
8. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิจัยและ พัฒนาการผลิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	3.63	0.84	มาก	5
9. การจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2.03	0.76	น้อย	10
10. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัด การศึกษาของบุคลากร ชุมชน องค์กรและ หน่วยงานอื่น	3.12	0.96	ปานกลาง	8
รวม	3.47	0.95	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยม ประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 รายการที่ดำเนินการมากที่สุด คือ การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.17 และรายการที่น้อยที่สุดคือ การจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาชนิเวณศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 59 คน ผลปรากฏตามตารางที่ 4.7 – 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านวิชาการ

ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านวิชาการ	จำนวน	ร้อยละ
1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	12	16.44
2. บุคลากรขาดทักษะการผลิต การใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	29	39.73
3. บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	13	17.81
4. บุคลากรขาดทักษะในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์	11	15.06
5. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	8	10.96

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านวิชาการมากที่สุดคือ บุคลากรขาดทักษะการผลิต การใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 39.73 รองลงมาคือ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 17.81 และน้อยที่สุดคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.96

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านงบประมาณ

ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านงบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะกรรมการสถานศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบด้านการเงิน พัสดุและครุภัณฑ์ในการบริหารสถานศึกษา	17	25.76
2. ขาดงบประมาณสนับสนุน	7	10.61
3. กฎระเบียบรวมทั้งกฎหมาย ไม่ได้รับการแก้ไขให้สอดคล้องกับการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน	1	1.52
4. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB)	27	40.91
5. การจัดสรรงบประมาณ ของหน่วยงานต้นสังกัด ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นของสถานศึกษา	14	21.21

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านงบประมาณมากที่สุดคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบด้านการเงิน พัสดุและครุภัณฑ์ในการบริหารสถานศึกษาจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 25.76 และน้อยที่สุดคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.52

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานบุคคล

ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านบริหารงานบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. บุคลากรมีไม่เพียงพอตามเกณฑ์	3	4.62
2. บุคลากรไม่ตรงกับสาขาวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน	1	1.54
3. การอุทิศเวลาการทำงานของบุคลากรมีจำกัด นอกเหนือจากเวลาราชการ	17	26.15
4. บุคลากรผ่านการอบรมทักษะด้านต่างๆ มาแล้วไม่พัฒนางานให้เต็มศักยภาพ	20	30.77
5. บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการพัฒนางาน	24	36.92

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงานบุคคลมากที่สุดคือ บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการพัฒนางาน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 36.92 รองลงมาคือ บุคลากรผ่านการอบรมทักษะด้านต่างๆ มาแล้วไม่พัฒนางานให้เต็มศักยภาพ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และน้อยที่สุดคือ บุคลากรไม่ตรงกับสาขาวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.54

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงาน
ทั่วไป

ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านบริหารงานทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อาคาร สถานที่ มีไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	11	15.28
2. คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีเวลาให้กับสถานศึกษาเพียงพอ	32	44.45
3. การบริหารโรงเรียนเป็นฐานทำให้งานล่าช้าเพราะต้องขอ อนุมัติจากกรรมการสถานศึกษา	17	23.61
4. ขาดความร่วมมือ ของผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการ สถานศึกษาในการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา	2	2.77
5. ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลของ สถานศึกษา	10	13.89

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านบริหารงาน
ทั่วไปมากที่สุดคือ คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีเวลาให้กับสถานศึกษาเพียงพอ จำนวน 32 คน
คิดเป็นร้อยละ 44.45 รองลงมาคือ การบริหารโรงเรียนเป็นฐานทำให้งานล่าช้าเพราะต้องขอ
อนุมัติจากกรรมการสถานศึกษาจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 23.61 และน้อยที่สุดคือ ขาดความร่วมมือ
ของผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา
จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.77

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษา ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

5.2 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ในขอบเขตดังต่อไปนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ แบ่งเป็น
 - 1.1 ด้านวิชาการ
 - 1.2 ด้านงบประมาณ
 - 1.3 ด้านบริหารงานบุคคล
 - 1.4 การบริหารงานทั่วไป
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนที่รับผิดชอบด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 59 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5.3 วิธีการดำเนินการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยดำเนินการดังนี้

1. แจกวัสดุประสงค์ในการศึกษากับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ ในการขอทำวิจัยภายในโรงเรียน
2. แจกแบบสอบถามแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนที่รับผิดชอบด้านงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป
3. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อประเมินประสิทธิผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

5.4 การรวบรวมข้อมูล

1. จัดกระทำข้อมูลตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม ก่อนวิเคราะห์ข้อมูล
2. วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ
3. ในส่วนของข้อเสนอแนะ ใช้วิธีนำเสนอข้อมูลวิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) อธิบายโดยความเรียง
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.5 สรุปผลการศึกษา

5.5.1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 57.63 มีอายุระหว่าง 31- 40 ปีมากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 42.37 รองลงมาคืออายุ 21-30 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 ด้านระดับการศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 79.66 รองลงมา คือระดับปริญญาโท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.65 เป็นครูปฏิบัติการสอนมากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 93.22 รองลงมาคือรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.09 ในด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 6 ปี มากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 37.29 รองลงมาคือ 6 – 10 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90

5.5.2. สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานผลการศึกษารูปได้ดังนี้

- ด้านวิชาการ

การดำเนินการด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและอนุมัติหลักสูตรของสถานศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นน้อยที่สุด

- ด้านงบประมาณ

การดำเนินการด้านงบประมาณ สถานศึกษามีอิสระในการใช้รายได้ต่างๆเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือ สถานศึกษาเสนอแผนงบประมาณให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ และการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา น้อยที่สุด

- ด้านบริหารงานบุคคล

การดำเนินงานด้านบริหารงานบุคคล สถานศึกษามีการจัดระบบสวัสดิการแก่บุคลากรในสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาคือการส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง และการมอบหมายงาน และภารกิจ โครงการต่างๆ ให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างทั่วถึง ส่วนในการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาใช้ทรัพยากรบุคคลในชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

- ด้านบริหารงานทั่วไป

การดำเนินงานด้านบริหารงานทั่วไป การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากที่สุด รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และการจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินงานน้อยที่สุด

5.5.3 ปัญหาด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

- ด้านวิชาการ

ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า บุคลากรขาดทักษะการผลิต การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญน้อยที่สุด

- ด้านงบประมาณ

ปัญหาในด้านงบประมาณ พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) มากที่สุด รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบด้านการเงิน พัสดุและครุภัณฑ์ในการบริหารสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ด้านบริหารงานบุคคล

ปัญหาด้านบริหารงานบุคคลพบว่า บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการพัฒนางานมากที่สุด รองลงมาคือบุคลากรผ่านการอบรมทักษะด้านต่างๆ มาแล้วไม่พัฒนางานให้เต็มศักยภาพ และบุคลากรไม่ตรงกับสาขาวิชาที่โรงเรียนเปิดสอนน้อยที่สุด

- ด้านบริหารงานทั่วไป

ปัญหาด้านบริหารทั่วไป พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีเวลาให้กับสถานศึกษาเพียงพอ มากที่สุด รองลงมา คือ การบริหารโรงเรียนเป็นฐานทำให้งานล่าช้าเพราะต้องของอนุมัติจากกรรมการสถานศึกษาจำนวน และน้อยที่สุดคือ ขาดความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาในด้านงบประมาณมายังสถานศึกษา และยังกำหนดให้รัฐจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้กับสถานศึกษา ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัวโปร่งใสตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

3. ผลการศึกษาสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมด้านบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดโครงสร้างการบริหารงานบุคคลให้เป็นระบบ กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคนให้ชัดเจน การมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของบุคลากร มีการวางแผนอัตรากำลัง กำหนดตำแหน่ง สรรหา บรรจุแต่งตั้ง เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคง มีกำลังใจและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ผลการศึกษาสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมด้านบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการประสาน สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการให้บริการการศึกษา มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาในด้านการบริหารทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการทางการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.7 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสองส่วนคือ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา และ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ด้านวิชาการ ผู้วิจัยข้อเสนอแนะดังนี้

จากการศึกษาพบว่า บุคลากรขาดทักษะในการผลิต การใช้สื่อประกอบการสอนที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จึงมี ข้อเสนอแนะว่าสถานศึกษาควรจัดแผนพัฒนาบุคลากร โดยการจัดประชุม อบรมสัมมนา เชิญ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้ ศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ สนับสนุนส่งเสริม ให้ครูผลิตพัฒนาสื่อและวัดกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูทำแผนการวัดผลและประเมินผล แต่ละรายวิชานั้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงานนักเรียนตลอดจน พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

2. ด้านงบประมาณ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

จากการศึกษาพบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ ทางด้านการเงินพัสดุ และครุภัณฑ์ จึงมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรจัดแผนพัฒนาบุคลากร โดย การจัดประชุม อบรมสัมมนา เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้ในเรื่องการจัดทำแผน งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) และควรจัดอบรมประชุมสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านภาระงานงบประมาณ การเงินและพัสดุ เพื่อให้เกิด ความเข้าใจไปในทางเดียวกัน พร้อมทั้งจัดทำเอกสารความรู้ กฎระเบียบ แนวปฏิบัติใหม่ ๆ ให้ คณะกรรมการสถานศึกษารู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3. ด้านบริหารงานบุคคล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

จากการศึกษาพบว่า บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการพัฒนางาน และบุคลากร ผ่านการอบรมทักษะด้านต่างๆ มาแล้วไม่พัฒนางานให้เต็มศักยภาพ จึงมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรมีการสร้างขวัญ กำลังใจโดยการพิจารณาผลการปฏิบัติงาน ยกย่องเชิดชูเกียรติ ตาม โอกาสที่เหมาะสมเป็นไปด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม จัดกิจกรรมนันทนาการ มอบของขวัญของ รางวัลในโอกาสที่เหมาะสมในการตอบแทนคุณงานความดีที่ปรากฏ และส่งเสริมสนับสนุนให้ บุคลากรได้นำ ความรู้ และทักษะต่างๆ จากการอบรม มาใช้ในการพัฒนางานอย่างเต็มศักยภาพ

4. ด้านการบริหารทั่วไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีเวลาให้กับสถานศึกษาเพียงพอมากที่สุด การบริหารโรงเรียนเป็นฐานทำให้งานล่าช้าเพราะต้องของอนุมัติจากกรรมการสถานศึกษา จึงมีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาตระหนักในบทบาทหน้าที่ และการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จัดศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ในการปฏิรูปการศึกษาใหม่ คณะกรรมการสถานศึกษา และสถานศึกษาควรจัดระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดทำเอกสารรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพการศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5.8 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะ โรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ควรศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนต่างสำนักงานเขต และสังกัดอื่นๆ เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะ โรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ควรศึกษาองค์ประกอบและเปรียบเทียบขนาดของโรงเรียน ที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนต่างสำนักงานเขต และสังกัดอื่นๆ
3. ควรมีการติดตามปัญหา อุปสรรคและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด
4. ควรศึกษากับกลุ่มประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน หรือกลุ่มศิษย์เก่าของโรงเรียน

- ไพฑูรย์ ดินลารัตน์. การปฏิรูปการศึกษาแนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : วิทยุชน, 2543.
- สมานจิตร สุคนธ์ทรัพย์.(2544). แนวคิดและประสบการณ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.
รายงานการประชุมเรื่องรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กุมภาพันธุ์ - มีนาคม
2544. ม.ป.ท. : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สมาน อัสวภูมิ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่
การศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). แนวคิดและประสบการณ์การบริหารโดยใช้
โรงเรียนเป็นฐาน. รายงานการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจของโครงการโรงเรียน
ปฏิรูปการเรียนรู้ใน 4 ภูมิภาค. กุมภาพันธุ์ - มีนาคม 2544. ม.ป.ท. : สำนัก.
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. (2544). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษา.
กรุงเทพฯ : นึกพอยท์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2543). รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- _____. (2542). รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.

บทความ

- กฤษณ์เทพ อุปจันทร์. (2542). “การบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐาน” ข้าราชการครู. 19(6) :
129 – 131.
- ดิเรก วรณเศียร. (2544). “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน” กองการมัธยมศึกษา. รวม
บทความเชิงวิชาการเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน , กรุงเทพฯ:สามัญศึกษา.

วิทยานิพนธ์

- ชูชาติ พวงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎิบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2545). การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาคุุฎิบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎิบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวรัตน์ บุญปลอด. (2547). สภาพการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วเรวรรณ เกื่อนนาดี. (2544). การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลดาวลัย นิवासวัสดิ์. (2546). การดำเนินการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมยศ วิเชียรนิษฐ์. (2545). การรับรู้และความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนิจจา ทัพศาสตร์. (2546). การศึกษาความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์คุุฎิศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- โสภิตา ศรีสุทธิโรจน์. (2547). ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. [Online]. 2542. เข้าถึงได้จาก <http://www.203.152.23.33/html/fslaw.htm> [24 ตุลาคม 2545].

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

Brown, D.j.(1990). **Decentralization and School – Based Management : A Mechanism for Development.** Washington D.C,; The Falmer Press.

Cheng, Y.C.and M.T. Chan. (2000). **Implementation of School - Based Management : A Multi - Perspective Analysis of Hong Kong Case.** Center for Research and International Collaboration : Hong Kong Institute of Education.

Dimmock, Clive. (1993). **School - Based Management: and School Effectiveness.** London: Routledge.

Erwin, William. (1976). **Participation Management : Concept Theory and Implementation.** Atlanta Ga : Geogin State University Press.

๑๒๓

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

**หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
และหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล**

DPU

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต Dhurakij Pundit University

แหล่งวิชาการประสานความรู้ธุรกิจ

๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น หลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖
110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

56

ที่ มธบ 0306(1)/02178

16 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำสารนิพนธ์

เรียน ดร.จิระพันธ์ นามชวัด

ด้วย นายธัญเทพ นราประสิทธิ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570

(นายธัญเทพ นราประสิทธิ์ 083-158-4334)

DPU

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต Dhurakij Pundit University

แหล่งวิชาการประสานความรู้ธุรกิจ

๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น หล้าสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๔๙-๙๖๐๕-๖
110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

57

ที่ มธบ 0306(1)/02178

16 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำสารนิพนธ์

เรียน นางกนกภรณ์ มีผลกิจ

ด้วย นายธัญเทพ นราประสิทธิ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570

(นายธัญเทพ นราประสิทธิ์ 083-158-4334)

DPU

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต **Dhurakij Pundit University**

แหล่งวิชาการประสานความรู้ธุรกิจ ๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น หลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๔๙-๙๖๐๕-๖
110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

58

ที่ มธบ 0306(1)/02178

16 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำสารนิพนธ์

เรียน นางธารีรัตน์ ยิ่งยง

ด้วย นายรัฐเทพ นราประสิทธิ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570

(นายรัฐเทพ นราประสิทธิ์ 083-158-4334)

DPU

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต Dhurakij Pundit University

แหล่งวิชาการประสานความรู้ธุรกิจ ๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น หลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖
110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มรป 0306(1)/02170

13 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำสารนิพนธ์

เรียน ดร.จิระพันธ์ นามสวัสดิ์

ด้วย นายรัฐเทพ นราประสิทธิ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา กำลังศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “สภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จึงขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำสารนิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570

(นายรัฐเทพ นราประสิทธิ์ 083-158-4334)

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์
สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอน การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด และข้อมูลที่ได้นี้จะ เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และพัฒนาโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายธัญเทพ นราประสิทธิ์

นักศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบสอบถาม

เรื่อง **สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชา
นิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงของท่านในปัจจุบัน

1. เพศ

() ชาย	() หญิง
------------	-------------
2. อายุ

() 21 – 30 ปี	() 31 - 40 ปี
() 41 – 50 ปี	() 51 - 60 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

() ปริญญาตรี	
() ปริญญาโท	
() สูงกว่าปริญญาโท	
4. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งและปฏิบัติงานด้าน

() ผู้อำนวยการ	
() รองผู้อำนวยการ	
() ครูปฏิบัติการสอน	

5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- () น้อยกว่า 6 ปี () 6 - 10 ปี
 () 11 - 15 ปี () 16 - 20 ปี
 () มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนมัธยมประชาชนิเวณศน์ สำนักงานเขตจตุจักร
 สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่ เพียงใด

คำชี้แจง สภาพการบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมประชาชนิเวณศน์ สำนักงานเขต
 จตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่นำมาเป็นข้อคำถามนี้ขอให้ท่านได้โปรดอ่านข้อความทุกข้อความ
 และพิจารณาว่าโรงเรียนมัธยมประชาชนิเวณศน์ ได้มีการปฏิบัติตามข้อความนั้นมากน้อยเพียงใด หรือ
 มีการดำเนินงานตามข้อความนั้นมีระดับที่เป็นอยู่มากน้อยเพียงใด เมื่อท่านได้พิจารณาแล้วขอให้
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามที่เป็นจริง 5 ระดับ ได้แก่
 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพการดำเนินงาน

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ข้อที่	การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
2.	คณะกรรมการการสถานศึกษาให้ ความเห็นชอบและอนุมัติ หลักสูตร ของสถานศึกษา					
3.	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ สามารถตอบสนองความต้องการของ ชุมชนเป็นประจำทุกปีการศึกษา					
4.	การส่งเสริมและสนับสนุนให้ฝ่าย และกลุ่มสาระต่างๆ กำหนดแนวทาง และแผนปฏิบัติการในการบริหาร จัดการด้านวิชาการด้วยตนเอง					

ข้อที่	การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
5.	การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน					
6.	การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเครือข่าย IT เพื่อการศึกษา					
7.	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
8.	การส่งเสริมให้บุคลากรดำเนินการวัดผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน					
9.	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น					
10.	การรายงานความก้าวหน้าการเรียนรู้ของผู้เรียนให้คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ					
11.	<u>ด้านงบประมาณ</u> การจัดทำระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB : Performance Based Budgeting)					
12.	การเปิด โอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณ					
13.	การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง คณะกรรมการตรวจสอบการจ้าง และคณะกรรมการตรวจสอบรับพัสดุ					
14.	สถานศึกษารับฟังคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา					

ข้อที่	การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
15.	สถานศึกษาได้ให้คณะกรรมการสถานศึกษาระดมเงินและทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัดการศึกษา					
16.	การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา					
17.	สถานศึกษาเสนอแผนงบประมาณให้คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ					
18.	การใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษา และเงินนอกงบประมาณได้ตามวงเงินทุกประเภท					
19.	สถานศึกษามีอิสระในการใช้รายได้ต่างๆเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา					
20.	การจัดทำรายงานสถานภาพการเงินของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน					
21.	<u>ด้านบริหารงานบุคคล</u> สถานศึกษามีการวางแผนจัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภาระงาน					
22.	การจัดทำแผนอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา					
23.	การมอบหมายงาน และภารกิจโครงการต่างๆ ให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างทั่วถึง					
24.	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรบุคคลในชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา					

ข้อที่	การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
25.	การส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาทีมงานและเน้นการทำงานเป็นทีม					
26.	การส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง					
27.	การจัดระบบสวัสดิการแก่บุคลากรในสถานศึกษา					
28.	ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบในรูปแบบคณะกรรมการด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม					
29.	การส่งเสริมให้บุคลากรมีการพบปะหรือประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ					
30.	สถานศึกษาสร้างเครือข่ายทรัพยากรบุคคลและองค์กรเพื่อการศึกษาได้ตามความต้องการ					
31.	<u>การบริหารงานทั่วไป</u> คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					
32.	การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
33.	การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ					

ข้อที่	การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
34.	การดูแลรักษาและพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา					
35.	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
36.	การดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดบริการสารสนเทศแก่ชุมชน					
37.	สถานศึกษามีและใช้ฐานข้อมูลนักเรียนและสภาพครอบครัวเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างมีระบบ					
38.	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
39.	การจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
40.	การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคลากร ชุมชนองค์กรและหน่วยงานอื่น					

**ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร
สังกัดกรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับปัญหาในการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน
ในด้านต่างๆ (แต่ละด้านตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ด้านวิชาการ มีปัญหาเนื่องจาก

- () บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- () บุคลากรขาดทักษะการผลิต การใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง
- () ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่
พึงประสงค์
- () บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ด้านงบประมาณ มีปัญหาเนื่องจาก

- () คณะกรรมการสถานศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ
ทางการเงิน พัสดุและครุภัณฑ์ในการบริหารโรงเรียน
- () ขาดงบประมาณสนับสนุน
- () กฎระเบียบรวมทั้งกฎหมาย ไม่ได้รับการแก้ไขให้สอดคล้องกับการ
บริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- () บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้น
ผลงาน (PBB)
- () การจัดสรรงบประมาณ ของหน่วยงานต้นสังกัด ไม่สอดคล้องกับความ
จำเป็นของสถานศึกษา

3. ด้านบริหารงานบุคคล มีปัญหาเนื่องจาก

- () บุคลากรมีไม่เพียงพอตามเกณฑ์
- () บุคลากรไม่ตรงกับสาขาวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน
- () การอุทิศเวลาการทำงานของบุคลากรมีจำกัด นอกเหนือจากเวลาราชการ
- () บุคลากรผ่านการอบรมทักษะด้านต่างๆ มาแล้วไม่พัฒนางานให้เต็ม
ศักยภาพ
- () บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการพัฒนางาน

4. การบริหารงานทั่วไป มีปัญหาเนื่องจาก

- () อาคาร สถานที่ มีไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน
- () คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีเวลาให้กับสถานศึกษาเพียงพอ
- () การบริหารโรงเรียนเป็นฐานทำให้งานล่าช้าเพราะต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการสถานศึกษา
- () ขาดความร่วมมือ ของผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ในการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา
- () ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลของสถานศึกษา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นายชัยเทพ นราประสิทธิ์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี

ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ปีการศึกษา 2544

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครู คศ. 1

โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์

ถนนเทศบาลรังรักษ์เหนือ แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

สังกัดกรุงเทพมหานคร